

Tento informačný list bol vypracovaný v spolupráci s Radou notárov EÚ (CNUE).

1 Ako sa vyhotovuje právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti (závet, spoločný závet, dedičská zmluva)?

Právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti možno vypracovať vo forme závetu v súlade s občianskym zákonníkom Litovskej republiky (*Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas*). Závet môže byť úradný (vypracovaný písomne v dvoch vyhotoveniach, ktoré sú overené notárom alebo konzulárnym úradníkom Litovskej republiky v inej krajine) alebo súkromný (holografný závet, v ktorom je uvedené krstné meno a priezvisko závetcu, dátum (deň, mesiac a rok) a miesto vyhotovenia závetu, vrátane poslednej vôle závetcu a jeho podpisu; tento druh závetu možno vyhotoviť v akomkoľvek jazyku). Manželia môžu vyhotoviť spoločný závet manželov, v ktorom jeden druhého ustanovia ako dediča, pričom po smrti jedného z manželov pozostalý manžel zdedí celý majetok zosnulého manžela (vrátane bezpodielového spoluvlastníctva manželov), s výnimkou povinného dedičského podielu.

2 Mal by byť tento právny úkon zaregistrovaný? Ak áno, ako

Úradný závet sa overuje a zapisuje do notárskeho registra v prítomnosti závetcu. Jednu kópiu závetu si ponechá závetca a druhú kópiu si ponechá certifikačný orgán. Závetca môže zveriť súkromný závet do úschovy notárovi alebo konzulárnemu úradníkovi Litovskej republiky na území cudzej krajiny. Register závetov v Litovskej republike spravuje Ústredný hypotekárny úrad (*Centrinė hipotekos įstaiga*). Notári a konzulárni úradníci musia do troch pracovných dní oznámiť Ústrednému hypotekárnemu úradu závetu, ktoré sa overovali, prijali do úschovy alebo zrušili. Oznámenie musí obsahovať krstné meno a priezvisko, osobné identifikačné číslo a miesto bydliska závetcu, ako aj dátum a miesto zostavenia závetu, jeho druh a miesto úschovy. Nie je potrebné uvádzať obsah závetu.

3 Existujú nejaké obmedzenia slobodného nakladania s majetkom v prípade smrti (napr. povinný dedičský podiel)?

Áno, v občianskom zákonníku sa stanovuje právo na povinný dedičský podiel: deti poručiteľa (adoptované deti), manžel a rodičia (adoptívni rodičia), ktorí boli finančne závislí od poručiteľa v deň jeho smrti, zdedia bez ohľadu na obsah závetu polovicu podielu, na ktorý by mali do zákona nárok (povinný dedičský podiel), ak nemajú v závete odkázané viac. Povinný dedičský podiel sa stanovuje na základe hodnoty dedičstva vrátane bežného zariadenia a vybavenia domácnosti.

4 Ak právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti neexistuje, kto dedí a koľko?

Ak neexistuje závet, uplatňuje sa dedenie zo zákona. V prípade dedenia zo zákona si dedičstvo rovnakým dielom rozdelia tieto osoby: prvostupňoví dedičia – deti poručiteľa (vrátane adoptovaných detí) a deti poručiteľa narodené po jeho smrti; druhostupňoví dediči – rodičia poručiteľa (adoptívni rodičia), vnúčatá; treťostupňoví dediči – starí rodičia poručiteľa z otcovej a matkinej strany, pravnúčatá poručiteľa; štvrtostupňoví dediči – súrodenci poručiteľa a prastarí rodičia z otcovej a matkinej strany; dediči piateho stupňa – deti súrodencov poručiteľa (synovci a netere) a súrodenci rodičov poručiteľa (ujovia a tety); dediči šiesteho stupňa – deti súrodencov rodičov poručiteľa (bratrance a sesternice). Druhostupňoví dedičia dedia zo zákona len vtedy, ak neexistujú žiadni prvostupňoví dedičia, ak prvostupňoví dedičia neprijmú dedičstvo alebo sa vzdajú nároku naň, alebo v prípadoch, keď sú všetci prvostupňoví dedičia zbavení dedičského práva. Dedičia z tretieho, štvrtého, piateho a šiesteho stupňa dedia, ak neexistujú dedičia vyššieho stupňa, alebo v prípade, že takíto dedičia dedičstvo neprijmú alebo sú zbavení dedičského práva. Adoptované deti a ich potomkovia, ktorí dostanú dedičstvo po smrti svojho adoptívneho rodiča alebo jeho príbuzných, majú rovnaké právne postavenie ako deti adoptívneho rodiča a ich potomkovia. Po smrti svojich biologických rodičov a iných pokrvných príbuzných vyššieho stupňa v rodovej línii nededia zo zákona. Zo zákona nededia ani po smrti svojich pokrvných súrodencov. Adoptívni rodičia a ich príbuzní, ktorí dostanú dedičstvo po smrti svojho adoptovaného dieťaťa alebo jeho potomkov, majú rovnaké právne postavenie ako biologickí rodičia a iní pokrvní príbuzní. Biologickí rodičia adoptovaného dieťaťa a iní pokrvní príbuzní vyššieho stupňa v rodovej línii po smrti adoptovaného dieťaťa alebo jeho potomkov nededia zo zákona. Deti, ktoré sa narodili zosobášeným rodičom alebo rodičom, ktorých manželstvo bolo vyhlásené za neplatné, sú oprávnené dediť zo zákona. Zo zákona dedia aj deti narodené mimo manželského zväzku, v prípade ktorých bolo otcovstvo určené v súlade s právom. V prípade, že ktorýkoľvek z rodičov vnúčať alebo pravnúčať poručiteľa, ktorý by bol oprávneným dedičom, zomrel pred začatím dedičského konania, vnúčatá alebo pravnúčatá dedia zo zákona spolu s príslušnými oprávnenými dedičmi z prvého a druhého stupňa. Dedia rovnakým dielom časť dedičstva, ktoré by zo zákona zdedili ich zosnulý otec alebo matka. Pozostalý manžel poručiteľa dedí zo zákona alebo spolu s dedičmi prvého alebo druhého stupňa. Manžel zdedí štvrtinu dedičstva spolu s dedičmi prvého stupňa, ak okrem manžela nie je počet ďalších dedičov väčší ako tri. Ak existuje viac ako traja dedičia, manžel dedí rovnaký diel ako ostatní dedičia. Ak manžel dedí spolu s dedičmi druhého stupňa, má právo na polovicu dedičstva. Ak neexistujú dedičia prvého alebo druhého stupňa, manžel zdedí celé dedičstvo. Bežné zariadenie a vybavenie domácnosti dedia zo zákona dedičia bez ohľadu na stupeň príbuzenstva a ich dedičný podiel, a to za predpokladu, že žili so zosnulým aspoň rok pred jeho smrťou.

5 Aký orgán je kompetentný:

5.1 v dedičských veciach?

Notár a súd v mieste začatia dedičského konania.

5.2 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí dedičstva?

Notár v mieste začatia dedičského konania.

5.3 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí odkazu?

Notár v mieste začatia dedičského konania.

5.4 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí povinného dedičského podielu?

Notár v mieste začatia dedičského konania.

6 Stručný opis konania na vysporiadanie dedičstva podľa vnútroštátnych právnych predpisov vrátane likvidácie dedičstva a rozdelenia majetku (zahŕňa to aj informácie o tom, či dedičské konanie začal súd alebo iný príslušný orgán z vlastného podnetu)

Podľa občianskeho zákonníka musí dedič dedičstvo prijať, aby ho nadobudol. Prijatie nemôže byť čiastočné alebo podliehať podmienkam či výnimkám. Dedičstvo sa považuje za prijaté, ak sa dedič o dedičstvo začne fakticky starať alebo ak podá žiadosť o prijatie dedičstva u notára v mieste začatia dedičského konania. Dedičstvo sa považuje za prijaté, ak sa dedič začal o dedičstvo starať, zaobchádza s ním ako s vlastným majetkom (keď sa o dedičstvo

stará, nakladá s ním a dozerá naň, platí dane, na súde vyjadri svoj úmysel prijať dedičstvo a vymenovať správcu dedičstva atď.). Ak dedič prevzal akúkoľvek časť dedičstva alebo akékoľvek jednotlivé položky, platí, že prijal dedičstvo v plnej miere. Dedič, ktorý sa začal starať o dedičstvo, má v rámci stanovenej lehoty na prijatie dedičstva právo odmietnuť svoje dedičstvo podaním žiadosti u notára v mieste začatia dedičského konania. V takomto prípade platí, že dedič sa začal o dedičstvo starať v záujme ostatných dedičov. Tieto kroky sa musia vykonať do troch mesiacov od začatia dedičského konania. Osoby, ktorých dedičské právo vyplýva len z odmietnutia dedičstva inými dedičmi, môžu svoj súhlas s prijatím dedičstva vyjadriť do troch mesiacov od dňa, kedy vzniklo ich právo na prijatie dedičstva. Súd môže predĺžiť lehotu na prijatie dedičstva, ak sa takéto predĺženie podloží vážnymi dôvodmi. Dedičstvo možno prijať aj po uplynutí lehoty bez požiadania súdu, ak s tým súhlasili všetci ostatní dediči, ktorí prijali dedičstvo. Notár je povinný do troch pracovných dní informovať Ústredný hypotekárny úrad o prijatí dedičstva. Dedič alebo odkazovník má právo odmietnuť dedičstvo/odkaz do troch mesiacov po začatí dedičského konania. Odmietnutie nemôže byť čiastočné alebo podliehať podmienkam či výnimkám. Odmietnutie dedičstva má rovnaký účinok ako neprijatie dedičstva. Dedič odmieta dedičstvo podaním žiadosti u notára v mieste začatia dedičského konania. Odmietnutie dedičstva nie je povolené, ak dedič podal u notára v mieste začatia dedičského konania žiadosť o prijatie dedičstva alebo o vystavenie dedičského osvedčenia. Ak existuje viacero dedičov, všetci dedičia sa stávajú spoluvlastníkmi dedičstva, ak nie je v závete uvedené inak. Nikto nesmie byť donútený odmietnuť svoje právo na oddelenie podielu z dedičstva, na ktorý má nárok. Dedičstvo sa rozdelí podľa vzájomnej dohody dedičov. Dedičstvo nemožno rozdeliť do narodenia dediča alebo odkazovníka alebo ak závetca v závete ustanovil určité obdobie, počas ktorého bude dedičstvo spoločným vlastníctvom dedičov. Toto obdobie nesmie prekročiť päť rokov od začatia dedičského konania s výnimkou prípadov, keď sú medzi dedičmi maloleté osoby. V takom prípade môže závetca zakázať rozdelenie dedičstva, kým všetci príslušní dediči nedosiahnu vek osemnásť rokov. Dediči môžu rozdeliť dedičstvo na základe vzájomnej dohody ešte pred tým, ako sa práva dedičov k majetku zapíšu do verejného registra. Rozdelenie nehnuteľného majetku sa formalizuje notárskou listinou, ktorá musí byť zapísaná do verejného registra. Ak sa dediči nedohodnú na rozdelení majetku, dedičstvo rozdelí súd na základe návrhov podaných dedičmi. Deliteľný majetok sa rozdelí medzi dedičov a nedeliteľný majetok prípadne jednému z dedičov, pričom sa zohľadní povaha majetku a potreby dediča. Ostatní dedičia dostanú náhradu vo výške hodnoty majetku buď prostredníctvom iného majetku alebo v peniazoch. Na základe vzájomnej dohody dedičov možno celé dedičstvo alebo jednotlivé položky majetku predat' v aukcii a výtazok rozdeliť medzi dedičov, prípadne dedičia môžu dražiť jednotlivé predmety medzi sebou, pričom vec prípadne dedičovi s najvyššou ponukou. Na základe dohody môžu byť veci z dedičstva prevedené na konkrétnych dedičov aj losovaním.

7 Ako a kedy sa niekto stáva dedičom alebo odkazovníkom?

Za moment začatia dedičského konania sa považuje okamih smrti alebo deň nadobudnutia právoplatnosti súdneho rozhodnutia o vyhlásení osoby za mŕtvu alebo deň smrti uvedený v súdnom rozhodnutí. Aby sa osoba mohla stať dedičom, musí prijať dedičstvo (buď prevzatím dedičstva alebo prihlásením sa u notára v mieste začatia dedičského konania). Odkazovník o svojom prijatí informuje vykonávateľa závety (správcu dedičstva), dediča, ktorý prijal dedičstvo a je oprávnený vykonať odkaz alebo notára v mieste začatia dedičského konania. Ak odkaz zahŕňa právo na nehnuteľný majetok, žiadosť sa musí podať u notára.

8 Sú dedičia zodpovední za dlhy zosnulého? Ak áno, za akých podmienok?

Dedič, ktorý prijal dedičstvo prevzatím dedičstva alebo podaním žiadosti u notára, ručí za dlhy závetcu celým svojím majetkom. Ak dedičstvo prijalo viacero dedičov spôsobom uvedeným vyššie, všetci spoločne ručia za dlhy závetcu celým svojím majetkom. Dedič má právo uviesť vo svojej žiadosti o prijatie dedičstva podanej u notára, že si praje prijať dedičstvo na základe súpisu majetku. V takomto prípade dedič ručí za dlhy závetcu len do výšky dedičstva. Ak aspoň jeden dedič prijal dedičstvo na základe súpisu majetku, považuje sa, že aj všetci ostatní dedičia prijali dedičstvo týmto spôsobom. Súpis majetku môžu požadovať aj veritelia závetcu. Ak v čase vyhotovovania súpisu dedič svojou vlastnou vinou neuviedol celý majetok, ktorý tvorí dedičstvo, alebo utajil dlžníkov závetcu, alebo ak sa na jeho podnet do súpisu zahrnuli neexistujúce dlhy alebo ak dedič nesplnil svoju povinnosť poskytnúť úplné údaje na vyhotovenie súpisu, zodpovedá za dlhy závetcu celým svojím majetkom.

9 Aké doklady a (alebo) informácie sa zvyčajne vyžadujú na účely registrácie nehnuteľnosti?

Tieto nehnuteľnosti sa zapisujú do registra nehnuteľného majetku, ak boli kategorizované ako samostatné nehnuteľnosti a bolo im priradené individuálne číslo v súlade s postupom stanoveným v litovskom zákone o pozemkovom registri (*Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastru įstatymas*): pozemky, budovy, byty v bytových domoch a priestory. K žiadosti o zápis nehnuteľnosti do registra nehnuteľného majetku (*Nekilnojamojo turto registras*) treba priložiť tieto dokumenty:

žiadosť o zápis práv (vlastníctvo alebo správa) k nehnuteľnému majetku alebo o zmenu údajov v registri nehnuteľného majetku týkajúcich sa práv k majetku; dokumenty s údajmi z katastra nehnuteľného majetku o nehnuteľnom predmete, ktorý bol kategorizovaný ako individuálny nehnuteľný katastrálny objekt, a akékoľvek dokumenty, ktoré pozmeňujú tieto údaje (rozhodnutie verejného subjektu alebo riadiaceho orgánu, rozhodnutie súdu, príkaz, rozhodnutie alebo dekrét, písomné transakcie, dokumenty z katastrov a registrov iného štátu alebo iné dokumenty stanovené právnymi predpismi alebo vládou);

dokumenty osvedčujúce nadobudnutie vlastníctva majetku, vznik práv k majetku, obmedzenia týchto práv a právne skutočnosti, ako aj darovanie, predaj a kúpa alebo prenájom spoločností; notársky overené dokumenty osvedčujúce vznik práv k majetku, obmedzenie týchto práv a právne skutočnosti, podané na miestny register prostredníctvom notára v elektronickej forme;

dokumenty identifikujúce osobu, ktorá podáva žiadosť, s výnimkou prípadov, kedy sa žiadosti podávajú poštou, elektronickými prostriedkami alebo prostredníctvom notára.

Ak sú v prípade dedenia nehnuteľného majetku práva k majetku už zapísané v registri nehnuteľného majetku, jediný dokument, ktorý musí dedič predložiť, je dedičské osvedčenie získané od notára (alebo potvrdenie o vlastníctve v prípade smrti jedného z manželov, keď celý majetok pripadá pozostalému manželovi). Zápisy so záznamom vystavenia dedičského osvedčenia v prípade dedenia nehnuteľného majetku a/alebo potvrdenia o vlastníctve, kde jeden z manželov zomrel, sa môžu takisto zapísať do registra nehnuteľného majetku v nadväznosti na prijatie príslušného oznámenia od notára.

9.1 Je menovanie správcu povinné alebo je povinné na základe žiadostí? Ak je povinné alebo povinné na základe žiadostí, aké kroky treba podniknúť?

Ak je dedičstvo podnikom samostatnej fyzickej osoby alebo poľnohospodárskym podnikom, alebo ak dlhy poručiťela presahujú hodnotu dedičstva, dedič sa môže po prijatí dedičstva obrátiť na súd v mieste dedičského konania s cieľom vymenovať správcu dedičstva alebo vymenovať správcu a rozhodnúť o vykonaní aukcie alebo konkurzného konania. V takomto prípade sa dlhy poručiťela uhrádzajú len dedičstvom. Ak dedičstvo zahŕňa majetok, ktorý si vyžaduje správu (podnik jednotlivca, poľnohospodársky podnik, cenné papiere), a takúto funkciu nemôže zastávať vykonávateľ závety ani dedič, alebo ak veritelia poručiťela podajú žalobu pred prijatím dedičstva, okresný súd vymenuje správcu dedičstva. Správa dedičstva sa stanovuje prostredníctvom rozhodnutia okresného súdu v mieste dedičského konania. Súd vo svojom rozhodnutí vymenuje správcu dedičstva a určí jeho odmenu.

9.2 Kto je oprávnený vykonať právny úkon pre prípad smrti zosnulého a (alebo) spravovať dedičstvo?

Závet vykonáva vykonávateľ závety alebo dedič vymenovaný závetcom alebo správca dedičstva vymenovaný súdom. Ak závetca nevymenoval vykonávateľa alebo ak vymenovaný vykonávateľ alebo dedič nesplnil svoje povinnosti, okresný súd v mieste dedičského konania vymenuje správcu dedičstva, ktorý vykoná všetky úkony potrebné na vykonanie závety. Vykonávateľ závety vykoná všetky úkony potrebné na vykonanie závety. Až do vymenovania správcu dedičstva alebo určenia dedičov vykonáva funkcie dedičov vykonávateľ závety (prevzatie dedičstva, zostavovanie súpisu majetku poručiťela, uhradenie dlhov spojených s dedičstvom, vymáhanie dlhov od dlžníkov závetcu, vyplácanie výživného závislým osobám, vyhľadávanie dedičov, zisťovanie, či dedičia prijali dedičstvo atď.)

9.3 Aké sú právomoci správcu?

Správca dedičstva má rovnaké práva a povinnosti ako vykonávateľ závetu a odpovedajúcim spôsobom sa naň uplatňujú ustanovenia majetkového práva upravujúce správu majetku inej osoby alebo jej aktivity podľa občianskeho zákonníka.

10 Aké doklady sa podľa vnútroštátnych právnych predpisov zvyčajne vydávajú v priebehu alebo na konci dedičských konaní na účely preukázania postavenia a práv oprávnených osôb? Majú osobitné dôkazné účinky?

Po uplynutí troch mesiacov od začatia dedičského konania môžu dedičia alebo odkazovníci požiadať, aby notár v mieste dedičského konania vystavil dedičské osvedčenie. Dedičské osvedčenie je dokument vyhotovený vo forme stanovenej štátom, ktorý osvedčuje, že dedič prijal dedičstvo a získal vlastnícke právo k dedičstvu. Je potrebné poznamenať, že podľa občianskeho zákonníka vzniká vlastnícke právo k dedičstvu prijatím dedičstva, a nie až vystavením dedičského osvedčenia. Získanie dedičského osvedčenia je okrem toho právom dediča, ale nie jeho povinnosťou. Dedičské osvedčenie potvrdzuje prijatie dedičstva a poskytuje právne dôvody na zápis práv k zdedenému nehnuteľnému majetku. V súlade s litovským občianskym súdnym poriadkom (*Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas*) sa dedičské osvedčenie vystavené notárom považuje za úradný písomný dôkaz s väčšou dôkaznou hodnotou. Okolnosti uvedené v úradnom písomnom dôkaze sa považujú za preukázané v plnom rozsahu, kým nie sú následne vyvrátené iným dôkazom s výnimkou svedeckých výpovedí.

Táto webová stránka je súčasťou portálu [Vaša Európa](#).

Privítame vašu [spätnú väzbu](#), pokiaľ ide o užitočnosť poskytnutých informácií.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Posledná aktualizácia: 15/12/2020

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.